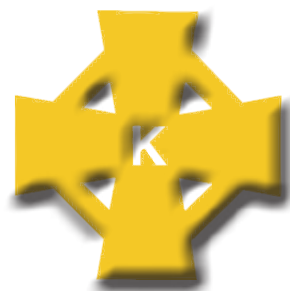

LEKMAN i KYRKAN

3
2011

Svenska Kyrkans Lekmannaförbund

IN HOC SIGNO VINCES
(I detta tecken skall du segra)

Ansvarig utgivare**Anders Nordberg**

Nygårdsvägen 32
554 74 Jönköping
cagnordberg@hotmail.com

Redaktör

Britt-Louise Madsen
Rådhusgatan 81
831 45 Östersund
063-12 30 30
madsensis@gmail.com

Redaktionskommitté

Birgitta Ericsson Löfgren
Svanebacksvägen 3
263 62 Viken
042-23 70 70
birgitta.e.lofgren@telia.com

Berndt Petersson
Ryds väg 354 C
584 39 Linköping
013-17 08 88
berndtp.mitskonsult@comhem.se

När det gäller medlemskap

Juhani Ahonen
Rådhusgatan 81
831 45 Östersund
063-12 30 30
070-557 82 41
juhani.ahonen@gmail.com

Förbundets plusgiro

Medlemsavgifter o gåvor
Pg 50 27 87 - 5

Medlemsreg och prenumeration
Allan Forsberg
Kimrökgatan 5
296 35 Åhus
044-240527
lekmanna@globalnet.net

LH Tryck, Box 224
523 25 Ulricehamn

Hemsidan

www.lekmanikyrkan.se

UPPHOVSRÄTTSSKYDD

Allt material, texter och bilder, som publiceras i "Lekman i Kyrkan" och på hemsidan www.lekmanikyrkan.se är upphovsrättsskyddat.

Användning får ske endast med Svenska Kyrkans Lekmannaförbunds tillåtelse.

Redaktionen

ALLA TIDERS BOK

Alla tiders bok, så heter det, bibelstudieprojektet som lekmanförbundet – i enlighet med rikskonventsbeslutet i Jönköping förra året – nu driver i samverkan med Studieförbundet Sensus och Svenska Bibelsällskapet.

Läs mer på sidan 10-11
Samt i Carl-Axel Axelssons ledare på sidan 3

Omslagstext

In hoc signo vinces, latin för *I detta tecken skall du segra*.

var det motto som Konstantin den store skall ha gjort till sitt efter sin seger över kejsarriivalen Maxentius i slaget vid PonsMulvius norr om Rom den 28 oktober 312.

Konstantin skall ha hört en röst uttala dessa ord samtidigt som ett kors och de grekiska chi och rho (De två första bokstäverna i det grekiska ordet för Kristus "Χριστός"), XP, uppenbarade sig på himlen. Till minne av segern uppfördes Konstantinbågen.

Mottot har sedan dess använts både av kristna och företrädare från alla möjliga religiösa och politiska läger.

Denna latinska sentens förekommer bl.a. i Jan Guillous romaner om riddaren Arn, där sentensen är inpräglad på Arns svärd.

Omslagsbild :

"Körsbärsskörd"

Foto: Lena Rollmar Kårén

APOSTLARNAS VITNESBÖRD

LIVSVIKTIGT

Författaren av Markusevangeliet presenterar i evangeliets första vers sin skrift som ”glädjebudet om Jesus Kristus, Guds son”. Traditionen säger att författaren var Markus, under lång tid aposteln Petrus ”tolk” och medarbetare i Rom.

Det skulle alltså vara Petrus formulering av evangeliet, ”glädjebudet”, som Markus satte på pränt. Och Markus slutar sin skrift med att återge Jesu uppdrag till sina apostlar innan han lämnade denna jord för att uppstiga till sin himmelska härlighet: ”Gå ut överallt i världen och förkunna evangeliet för hela skapelsen.”

Petrus, Markus läromästare, åtlodde ordern. Han gick ut – långt ut i världen. Längst tid ägnade han åt mission i den tidens största storstad och centrum, Rom. Petrus kom säker ihåg att Mästaren vid deras samvaro kvällen före hans lidande och död sagt att Anden skulle ges som gåva och att Anden skulle vittna om Kristus men att Jesus i det sammanhanget också sagt: ”Också ni ska vittna, ty ni har varit med mig från början.” Den utsagan återger Johannes i sin framställning av evangeliet. Apostlarnas vittnesbörd var en nödvändig grund i missionen. De visste vad de talade om. De hade varit med.

Men Jesu apostlar var inte odödliga. Petrus slutade sitt liv som martyr i Rom. Därför blev det viktigt att ”det apostoliska vittnesbördet”, som Jesus framhöll vikten av, sattes på pränt. Markus gjorde det. Också andra skrev.

Därefter, i snart två tusen år, har vi ägt detta apostoliska vittnesbörd i det som vi kallar Nya testamentet. Men i denna apostoliska undervisning hänvisas fortlöpande till de skrifter som fanns och ansågs heliga redan på Jesu tid, de skrifter som vi kallar Gamla testamentet.

Bibeln som helhet är en nödvändig och omistlig grund för spridningen och förståelsen av evangeliet, glädjebudet om Jesus Kristus. Det är därför logiskt att Svenska kyrkan i sin kyrkoordnings första paragraf skriver: ”Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, som gestaltas i gudstjänst och liv, är grundad i Guds heliga ord, såsom det är givet i Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter...”

Förtrogenhet med Bibeln och dess olika skrifter bör självklart eftersträvas i den kristna församlingen. Bibelstudium, en fortlöpande fördjupning i och strävan efter förståelse av Bibeln, bör ständigt vara en del av församlingens liv. Detta uppmärksammades vid Lekmannaförbundets rikskonvent i Jönköping 2010. Rikskonventet beslutade att förbundet under tiden fram till 2014 års konvent på ett alldeles särskilt sätt skulle sätta bibelstudiet i centrum för sin verksamhet. Förbundsrådet fick uppdraget att bidra till förverkligandet av detta beslut bland annat genom att ta fram lämpligt studiematerial. Detta har resulterat i planering och genomförande av projektet Alla tider bok.

Det är fråga om ett djuplodande studieprojekt omfattande tre böcker, av vilka den första, Vägen väntar, kommit av trycket i augusti i år och nu börjar användas under hösten.

Förbundsrådet har på detta sätt tagit första steget i förverkligandet av det uppdrag som rådet fick av rikskonventet förra året. Nu har förbundet i stort, alla stift och kårer – och enskilda medlemmar – sin uppgift: att ta emot och använda studiematerialet, att göra projektet Alla tiders bok till en levande realitet. Varför inte köpa boken Vägen väntar redan idag? Hur det kan gå till beskrivs i en artikel om projektet på annan plats i denna tidning.

Carl-Axel Axelsson
Hedersordförande i Svenska kyrkans
lekmannaförbund

SE, JAG BÄR BUD TILL ER OM EN STOR GLÄDJE, EN GLÄDJE FÖR HELA FOLKET!

Biskop Jan-Olof Johanssons första predikan som biskop i Växjö stift

Se, jag bär bud till er om en stor glädje, en glädje för hela folket!

Det var ängelns ord till herdarna utanför Betlehem den natt då Jesus föddes. Och det är mina ord till er.

Utanför Betlehem ligger det man idag kallar Herdarnas äng och de är flera. Det är bara att välja: den katolska, den ortodoxa eller protestantiska! Allt efter sinne och läggning. Men i vilket fall så är det uråldrig ängsmark där herdarna i årtusenden dragit fram med sina får och getter.

Och sannolikheten att det var här som herdarna hade denna starka upplevelse av det som de beskrev som en ängel och himmelsk här denna märkliga natt är stor. Och folket i Bet Sahour, som byn heter tvivlar inte en sekund på det. Tvärtom!

De, herdarnas sentida ättlingar säger som så: När Guds son var född var ju Gud som alla fäder mån om att berätta detta så fort som möjligt. Och då funderade han på hur han skulle få ut det här så snabbt det bara gick. Det var då han kom att tänka på oss på Herdarnas äng.

För är det något vi är kända för är det att vi är bra på att sprida rykten och skvallra. Händer det något i ena änden av byn så vet man det i andra änden strax innan det hänt! Och så blev det känt för hela folket att Jesus var född!

Och så hoppas jag att vi skulle kunna vara som kyrka och stift. Snabba på att sprida glädjebudet, en glädje för hela folket.

Vi vet att det inte var en glädje som tar livet med en klackspark. Vägen från födelsens Betlehem till dödens Jerusalem var inte lång.

Och över ingången till födelsegrottan i Födelsekyrkan i Betlehem hänger ett krucifix – för det lilla barnet väntade lidande och död.

Men just där i det mörkaste, i det som blev svekets, smärtans och dödens Jerusalem tändes ljuset och livet bröt fram. Och i den livskraften är vi kyrka och mot den bakgrunden förkunnar vi glädjebudet. *Gläd er i herren alltid, åter vill jag säga gläd er alltid!*

Hela Bibeln är full av uppmaningar om att glädjas och berättelser om hur glädjen bryter fram. Vi har skäl att vara glada – även i den mörkaste dal, och kanske just där.

Då kan vi inte vara den som bär bud om glädjen men då finns det andra som bär bud om den till oss om vi i våra församlingar vågar låta glädjen flöda genom att befria, upprätta och uppmuntra varandra.

Ärkebiskop Anders sa i sin predikan på min biskopsvigning i söndags i Uppsala att det inte blir en glädje om vi inte tar det på allvar. Lisa Syrén skrev i fredags i Smålandsposten: Tänk en kyrka som tar glädjen på allvar! Då blev jag glad och tänkte: Gode Gud låt oss göra det i Jesu namn. Amen!

Jan-Olof Johansson
Biskop
Växjö stift

I biskopens personliga vapen strålar därför Betlehemstjärnan över hela fältet och lyser längst upp i biskopsstaven. Betlehem är också en viktig plats för biskop Jan-Olof. Sedan studentåren återvänder han dit årligen och har ett starkt engagemang för folket i Betlehem främst genom en flickskola där, Den Gode Herdens skola. Betlehems stjärna anknyter också till hans födelsestad Jönköping genom sången Gläns över sjö och strand ifrån Viktor Rydbergs Vapensmeden där vapensmedens dotter sjunger den under en roddtur på Vättern.

Örnen är symbolen för Johannes, vars kortform är Jan. Johannes är den av evangelisterna som mest utvecklat teologin om Jesu födelse som Guds inkarnation i världen. Örnen för också tanken till Kalmar-sund och Ölands Alvar där örnen på senare år funnit en fristad.

PAX 2011

Pilgrimsvandring för människovärdet

Sommarens pilgrimsstafett genom södra Sverige är snart avslutad när detta skrivs. En lång vandring som startade i Uppsala med mål efter drygt tre månader i Dag Hammarskölds Backåkra. Av naturliga skäl är det ingen som vandrat hela vägen. Hur många hundra eller tusenden som deltagit under någon eller några dagar/veckor vet vi inte.

Själv har jag deltagit som dagsvandrare tre av fyra dagar på sträckan Stockholm - Grödinge och veckan efter fyra dagar med övernattning sträckan Hölö - Nyköping.

Ytterligare tre vandringsdagar hade jag då jag rekognoserade tre av dagsetapperna under våren.

Minnena från vandringen är av skilda slag kamratskap med nya pilgrimer var och en med sina erfarenheter. Tänk så bra man samtalar under vandring och hur mycket kunskap om såväl natur som platser man passerar. Timmarna med vandring i tystnad var underbara även om mina tankar inte alltid följde det aktuella temat. När jag ser på mina bilder från vandringen och tittar tillbaka på kartorna så kommer så många minnen tillbaka.

Vädret veckan före midsommar bjöd på väl mycket regnskurar och flertimmarsregn. Veckan därpå var det i stället ca 25 grader i skuggan men vi vandrade som det kändes mest i solgasset. Inte att undra på att det kom rop på raster vid badsjöar. Tyvärr var det glest mellan dem.

Till minnesbilderna hör även morgon- och kvällsandakter samt mässorna som vi ofta kunde fira ute i naturen vid lunchpausen. En dag passerade en annan vandrargrupp på stigen genom vår tillfälliga gudstjänstlokal.

Skoskav och ömma tår tas omhand lika omsorgsfullt som allt annat.

Den mest positiva oväntade händelsen var när vi en av de heta dagarna kom fram till församlingshemmet i Bälinge. När vi närmade oss hörde vi kyrkklockornas ringande som välkomsthälsning. Framför hemmet fanns framställt baljor, varmt och kallt vatten, tvål och handdukar så att vi kunde svalka våra heta fötter. Så skönt! Efteråt var det kaffe med doppa och svalkande saft.

Ett jättetack till församlingar som ställt upp med logi och måltider, präster som lett mässor och inte minst alla frivilliga som lagat mat och öppnat lokaler för oss. Alla vandringsledare med olika uppgifter, inte minst planering, och Pilgrimscentrum i Vadstena skall också ha sitt välförtjänta tack.

Text o foto
Kjell Aggefors
1:e vice ordförande

Ní som inte var där - missa det inte en gång till

Redan på väg till Hjo märks den härliga atmosfären i vår bil. Det finns glädje och förväntan i luften och vi ser fram emot fina dagar tillsammans med alla underbara människor som söker sig till Hjo-dagarna.

Det är fjärde gången som den här samlingen äger rum och för varje gång upplever jag att den fördjupas och utvecklas. Efter månader av planering och förberedelser skall vi äntligen få uppleva ännu ett Hjo-möte. Underbart!

För att förbereda mötet kommer vi som funktionärer till Hjo folkhögskola dagen innan mötet börjar. Väl framme möts vi alltid av vänlig och tillmötesgående personal på folkhögskolan och så även denna gång. Vi får ta emot alla rumsnycklar och därefter tar den sista planeringen vid med rumsfördelning och genomgång av de lokaler som skall användas under mötet.

På kvällen när vi börjar bli klara känns en spänning i luften. Då är det gott att få lägga hela mötet i Guds händer och lita på att han håller oss och alltsammans i sina omsorgsfulla händer.

Nästa dag är det några saker som skall finslipas innan det är dags för de första deltagarnas ankomst. Vilken glädje det är att återse alla dessa som vi har träffat flera gånger tidigare och så spännande att möta de som kommer till Hjo-dagarna för första gången. Fler och fler samlas vid mötesbyrån för att få nycklar och information och nu är mötet igång även om ett par timmar återstår till mötets officiella öppnande. Så småningom dyker både Mikael Landgren och

Thommy Hallin upp, dvs. de duktiga inspiratörerna som kommer att leda undervisningen under våra dagar tillsammans. Det börjar bli dags att öppna årets Hjo-möte.

"Kör så det ryker" brukar man säga. Rune Alfredsson t.v. och Anders Åström tog det bokstavligt.

Att få stå i den stora möteslokalen och blicka ut bland alla människor och hälsa välkommen är en uppgift som gör mig väldigt glad. Jag upplever en stark kristen gemenskap i det här sammanhanget och jag tror att många mötesdeltagare också gör det. Folkhögskolans rektor, Tommy Johansson, hälsar oss varmt välkomna till skolan och kyrkoherden i

Vår förbundsordförande Anders Nordberg hälsar oss också välkomna till mötet. "Hur kan bibeln bli viktig för mig?" Det är rubriken till den första undervisningen som Mikael Landgren ansvarar för. Med flera personliga exempel ger Mikael oss en inblick i hur mycket som ryms i bibeln, men att vi många gånger har svårt att ta det till oss.

Fr v. Elisabeth Åström, Lovisa Andersson, Marianne Åström och Markus Åström framförde sketschen "4 vänner"

Hjo pastorat, Stellan Wilstrand välkomnar oss till pastoratet. Stellan menar att ett möte av den här karaktären ger möjlighet till nya perspektiv och han ger oss en bild från sitt eget liv där ett nytt perspektiv gjorde att han fick syn på något han inte hade lagt märke till tidigare.

Bernt-Olof Klingesten ledde morgonbönen

Th. Anders Åsröm tackar Mikael Landgren

Då Mikael Landgren börjar sin andra undervisning är rubriken "Att brottas med bibelordet - Om att möta det som är svårt i bibeln".

Thommy Hallin med hustru Agneta

Bibelläsning blir så lätt ett uttalat krav och ett dåligt samvete och det är inte vad Gud vill ge i sitt ord. Efter ännu en god måltid från köket på Hjo folkhögskola är det dags för programpunkten "Överraskningarnas afton" och då får vi ha vi kul tillsammans när vi i grupper tävlar i ett musikbingo. Därefter skrattar vi gott när sketschen "4 vänner" framförs av fyra ungdomar.

Detta är ett ämne som berör många vilket märks särskilt mot slutet när många frågor strömmar mot Mikael. Vi samlas i kyrkan och tre sjungande ungdomar från Ulricehamn leder kvällsanden. Jag blir berörd av deras frimodighet att deklarera sin tro på Jesus. Det är underbart att ta del av detta. Dagen går mot sitt slut och vi tar en mysig kvällsfika med lite "nattprat" innan vi går och lägger oss och första dagen på det fjärde Hjo-mötet är slut.

Fr h. Anne-Marie och Yngve Johansson, Nybro,
Anita Mörkenstamm Stockholm och B-L Madsen, Östersund

Efter frukost nästa dag samlas vi i kyrkan och Bernt-Olof Klingesten leder oss i en fin morgonbön med utgångspunkt i psalmboken. Dagen fortsätter med att Thommy Hallin undervisar och nu är rubriken "Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig".

Efter lunch har vi olika fritidsaktiviteter såsom tipspromenad, femkamp och andra aktiviteter. Några söker sig till Guldkroksbadet och andra tar en promenad i trädstaden Hjo och ytterligare andra passar på att vila sig. Vid fyratiden tänder vi grillarna och grillmästare Rune Alfredsson förbereder kvällens grillafton med stor omsorg.

I år råkar vi ut för att grillarna ryker våldsam och det blir vissa svårigheter att sköta grillningen, men slutresultatet blir i alla fall en riktigt god grillbuffé. Vädret är härligt och flera deltagare väljer att sitta utomhus.

När "dimman" lättade fick vi se vika mästerkockarna var fr v Rune Alfredsson och Anders Åström

Bara fötter, sol o värme - bättre blir det inte

Fr v Elisabeth och Marianne Åström - ungdom när den är som allra vackerast.

Fr v Lisa Andersson, Vänersborg, Erik Fröjmark, Nässjö, Eivor Karlsson, Anita Pylvänen, Karin Jergman och Maivi Dahl Hansson, Bromölla och skymd Thommy Hallin

Kvällens undervisning har rubriken "Bibeln, ett bibliotek av böcker" och Thommy Hallin lyckas med bedriften att göra en snabb genomgång av hela bibeln på en dryg timme.

Ungdomarna som är med på mötet leder kvällsandakten och med lovsångens hjälp blir atmosfären varm och innerlig. Vi tänder ljus och går till förbön och jag blir starkt berörd av denna stund. Andakten håller på länge men till sist avslutar vi och går till kvällsfika.

Det är söndag morgon och mötets sista dag. I morgonbönen berättar Karin Andersson mycket personligt om både kamp och glädje i livet med Viktor, äldste sonen som är multihandikappad. I undervisningspasset "Glädjen i Guds Ord" delar Thommy Hallin flera personliga erfarenheter när det gäller bibelläsning och andaktsliv. Han låter oss dessutom veta att det är första gången han undervisar i kortbyxor, men det är också riktigt varmt denna dag. Under lunchen får vår grillmästare Rune Alfredsson en gåva från kökspersonalen i form av en kockmössa. Kökspersonalen avtackas med varma applåder från deltagarna. Vi samlas till familjemässa i kyrkan och jag kan inte tänka mig någon bättre avslutning på Hjo-dagarna än att fira mässa tillsammans.

Efter fika börjar deltagarna ge sig av hemåt och snart är vi bara några funktionärer kvar på folkhögskolan. Jag förvånas över att så fort deltagarna har försvunnit så försvinner också mötets atmosfären. När jag sakta går genom korridorerna så känns det plötsligt som vilken skola som helst.

Stort tack till alla er som delade gemenskapen under Hjo-dagarna!

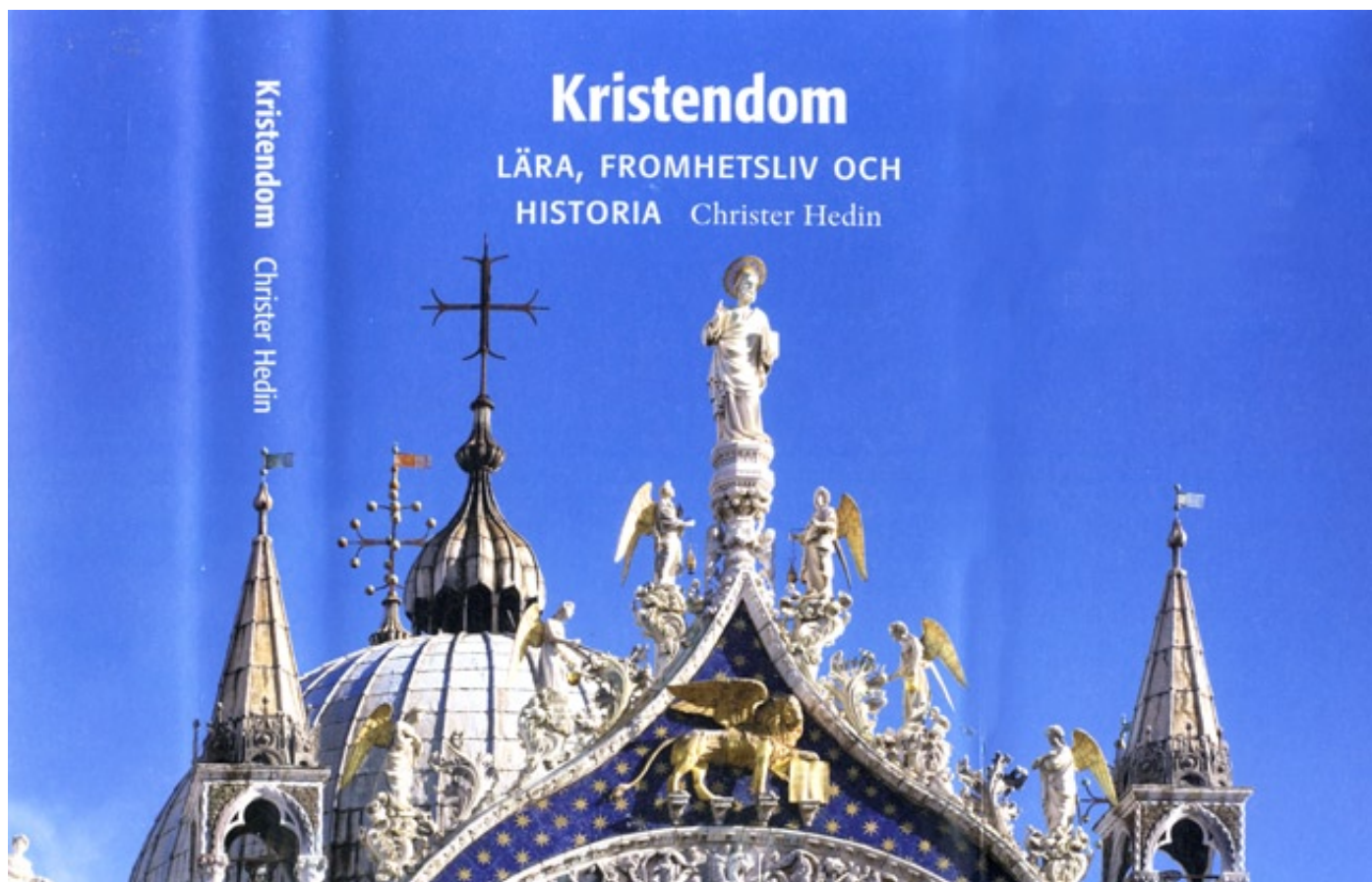
Anders Åström
Stiftskonventsråds ordförande
Skara stift

Fr v Skara stifts ordförande, Thommy Hallin, präst, inspiratör och föreläsare och Kristina Åström, organist.

Fr v Inger Pettersson, Borås

EN SAMLAD BILD AV KRISTENDOMEN

Kristendomen är världens största religion och växer snabbast i världen; enbart katolska kyrkan har lika många bekännare som islam. Det kristna livet skiftar starkt mellan olika kyrkor och världsdelar; ännu större är variationen om man också försöker överblicka kristendomens tvåtusenåriga historia.

Denna bok sammanfattar den gemensamma kärnan i både den kristna läran och de yttre formerna för kyrkans liv och beskriver det särskiljande inom kristendomen. Den ger lika stort utrymme åt lärans innehåll som åt kyrkans historia och utbredning – i alla delar av världen.

Kristen tro, kristen etik och kristet fromhetsliv presenteras utförligt. Den vandring genom kyrkans historia som sedan följer, blir också en fortlöpande presentation av de former, som kristendomen får genom tillkomsten av nya samfund.

Kristendomen kan ha blivit ”främmande” för oss, inte minst genom att medier uppmärksammar störande och avvikande gestalter och händelser inom kyrkan. Det grundläggande och normala förtjänar också att bli känt.

Christer Hedin är lärare i religionshistoria vid Stockholms universitet och har skrivit böcker om religion och kultur i både historia och nutid. Senast utkom han med ”Islams historia” på Dialogos Förlag.

Frågor/intervjuer: Kontakta författaren tel 08-16 33 35 eller 08-766 47 46

Recensionsexemplar, bilder och övriga frågor: Kontakta Jolanta Wadensjö, Dialogos Förlag, tel 08-15 46 97, mobil 0730-49 77 25 eller jolanta.wadensjo@comhem.se

Kyrkovärdarne

”för gudsfruktan och nit kända män och kvinnor”

En ”Känd och gudfruktig” dam, Ulla Britt Frändberg vid Rikskonventet i Stockholm 2008

För några år sedan fick jag i min hand en liten skrift med ovanstående titel. Den är utgiven 1921 av Svenska Kyrkans Diakonistyrelses förlag och som författare anges Samuel Gabrielsson. Då många av våra medlemmar är kyrkvärdar, tyckte jag att det kunde vara intressant att delge dem och även övriga medlemmar vad som rekommenderades vid denna tiden. Det följande är utdrag ur det lilla häftet.

Då det gäller valet av kyrkvärd konstateras att lagen inte direkt föreskriver några kvalifikationer men att samma bestämmelser som vid val av kyrkoråd bör gälla. ”Därvid fastställer lagen vissa vederhäftighetskrav: Den som skall väljas skall äga rätt att deltaga i kyrkostämmebeslut, åtnjuta medborgerligt förtroende, råda över sig och sitt; han får icke vara förklarad ovärdig att föra andras talan inför rätta eller att i rikets tjänst vidare nyttjas. Till samma grupp av fordringar kan man också i viss mån hänföra åldersstreck 25 år.”

”Vidare upptager lagen ett par mera positiva bestämmelser för val av kyrkoråd och därmed också för val av kyrkvärdar, nämligen att därtill skola utses ”för gudsfruktan och nit kända män och kvinnor”.

Ofta har det nog varit så, när man skall välja kyrkvärd ute i församlingen, att man föga frågat efter dessa inre, mera andliga förutsättningar. Kyrkovärdsskapet har snarast behandlats som en **kommunal-förtroendepost**.”

”Det är naturligtvis en skandal när till kyrkvärdar hava utsetts män, som både supa och svära och i hela sin vandel ådagalägga ett genomvärldsligt sinne.”

”Det måste som ett krav på personlig ärlighet och kristen sanning begäras av en kyrkvärd att han icke skall halta på båda sidor eller dela sitt hjärta mellan kyrkan och bönehuset.

”Vad du är var helt, och icke styckevis och delt.” Det lär ha förekommit att, en kyrkvärd först, jämlikt sin plikt, framburit de heliga nattvardshåvorna på kyrkans altare och sedan efter högmässans slut gått direkt till bönehuset för att fira nattvard bland sina frikyrkliga meningsfränder.”

”Enligt kyrkolagens ordalydelse kunna även k v i n n o r utses till kyrkvärdar. Vetterligen har ännu ingen församling begagnat sig av denna tillåtelse. Vore en utveckling i sådan riktning önskvärd? Knappast. Naturligtvis är det bättre med en lämplig kvinnlig än en olämplig manlig kyrkvärd. Och om man på något håll en dugande kvinna valdes i brist på en dugande man, kunde man möjligen hoppas, att en så uppseendeväckande tilldragelse skulle i vida kretsar fästa uppmärksamheten på att det verkligen är frågan om att få dugande män på kyrkans förtroendeposter; därigenom skulle måhända kyrkovärdsvalen i slöhetens tecken få en allvarsam knäck. Men en sådan effekt skulle helt visst icke uppnås på annat sätt än att det endast bleve i sällsynta undantagsfall, som kvinnor bekladdes med detta uppdrag.”

”Kanske bör det särskilt framhållas, att den största omsorg bör nedläggas på att altarduk och mässkjorta hållas bländande rena.

Vem lägger fram en solkig duk när han bjuder sina vänner på en högtidsmåltid? Skola vi inte då vara lika måna om att duken på Herrens bord är ren? Det är ledsamt att se när en gammal slö kyrkovaktare tillåtes att slarva med städning och vädring och eldning; ingen törs säga något till honom, det är som vore han husbonde i kyrkan; församlingen får finna sig i, hur han vill ha det. Och han vill ofta nog ha det så bekvämt som möjligt för egen del med den följd att det blir så dammigt och otrevligt för präst och församlingsbor. Det har varit alldeles för lite av förmåga att befalla och göra sig åtlydd inom vår kyrka och därför stå så många helgedomar så sorgligt vanvårdade. Här hava kyrkvärdarna – naturligtvis i samförstånd med prästerskapet – att gripa in och säga till hur det skall vara.”

”Först och främst väntar man med rätta kyrkvärdarna skola vara tillstädes när gästerna komma. Man har naturligtvis all rätt att säga, att kyrkovärdarnas närvaro vid gudstjänsterna är en självklar och därför tyst förutsättning i kyrkolagen samt att även en mycket anspråkslös grad av kyrklig anständighetskänsla i församlingarna kräver detsamma. Ingenting är ägnat att så neddraga kyrkovärdsskapets anseende och betydelse i församlingslivet som att kyrkovärdarna lysa med sin frånvaro vid gudstjänsterna. En fattig och tafatt skomakare, som flitigt besöker guds hus, bär upp kyrkovärdsskapet bättre än en fin patron, som aldrig kommer dit.”

”Så har en kyrkvärd ett dyrt och högt kall i den svenska församlingen, rikt på möjligheter att ingripa till Guds Rikes uppbyggande och goda kyrkoseders främjande. Såsom lekmannaförsamlingens högt betrodde män hava kyrkovärdarna att tillse, att allt må tillgå skickligt och ordentligt vid gudstjänsten, att övervaka vården av kyrkans egendom och uppsamlingen av kärlekens fria offer, att med insiktsfulla rådslag främja församlingslivets utveckling, att göra tjänst vid Herrens altare, när bordet dukas och de heliga håvorna fram bäras och att med hela sitt värdskap giva ökad värdighet och hemkänsla åt umgänghelsen i Guds hus.”

Instruktionen avslutas med: ”Gud give dem fröjd och frimodighet i den heliga tjänsten.”

Man kan väl säga att utvecklingen har gått framåt, men att mycket av vad som sägs är tänkvärt.

Rolf Beck
Täby

GUDS ORD I HJO

"De ord jag har talat till er är ande och liv".

Jag Thommy Hallin, präst i Vedums församling, Skara stift hade tillsammans med Mikael Landgren, präst på Smögen i Södra Sotenäs församling, Göteborgs stift glädjen att undervisa i Guds ord på Riksmötet för stora och små på Hjo Folkhögskola 5-7 augusti under temat I begynnelsen fanns Ordet.

Mikael undervisade om "Hur kan bibeln bli viktig för mig" och över "Att brottas med bibelordet – om att möta det som är svårt i Bibeln". Det var gott att få vara med och höra hans undervisning.

Mina undervisningspass blev under lördagen och söndagen. Jag började med Ditt Ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig ur psaltaren 119:105. Under mina senare tonår då jag kom till tro blev det ordet viktigt för mig. Jag hade det fäst på mitt klockarmband och bar med mig den bibelversen. Men främst ledde det mig till att börja läsa den bibel som EFS-prästen Tony Guldbrandzén gav mig. Jag minns hur jag läste Apostlagärningarna med iver och glädje. Psaltaren 32:8 "Jag vill lära dig och undervisa dig om den väg du skall vandra" blev även en ledstjärna. Några av er minns säkert den gamla bibelvisan från denna tid. 1917 års bibelöversättning kompletterades så småningom med en pocketupplaga av David Hedegårds Nya Testamentet på vår tids språk inköpt i Pressbyrå för 10:-. Den blev en guldgruva för en ovan bibelläsare med sina förklaringar och med sin nutidssvenska.

I Hebreerbrevet 4:12 står det att Guds ord är levande och verksamt och i Uppenbarelseboken kapitel 1 möter vi den förhärligade Kristus och i vers 16 står det att ur hans mun gick ett tveeggat skarpt svärd. Härav följer att Kristus är Guds Ord som inledningen av Johannesevangeliet talar om. Han är även Livets Ord eller det Levande Ordet som vi läser om i början av 1 Johannes brev. Det som vi har hört, sett och tagit på. Kristus har även det eviga livets ord som det står i Johannesevangeliet 6:68. I vers 63 står det "De ord jag har talat till er är ande och liv".

Redan i Gamla Testamentet möter vi bibelordet som ett levande och verksamt ord som t.ex. i Psaltaren 147:18 där det står "Han sänder ut sitt ord och det frusna smälter. Det kan handla om frusenheten i våra egna liv."

Begreppet Guds ord förknippar dock många av oss med predikan, att lyssna till Guds ord. Jesus förkunnade ordet i synagogorna och bland folket, så gjorde även Paulus och de andra apostlarna. Predikan bygger på Guds ord eller utgår från det.

Det levande ordet måste dock bli kött idag, bli ett levande ord med verklighetsanknytning bland människor idag. Ett predikoarbete som behöver bearbetning, bön och verklighetsanknytning. Att arbeta med texter i grupp inför söndagen är här en möjlighet eller i en gudstjänstgrupp ute i församlingarna.

Att läsa bibeln tillsammans i grupp och att samtala över texten gör att vi växer i vår kristna tro. Jag vill även slå ett slag för den egna personliga bibelläsningen med hjälpmedel som Dagens Lösen, Bibeln Idag eller Bibelläsningsplan från Bibelsällskapet.

Även god andlig litteratur varvat med skönlitteratur kan hjälpa oss framåt i erfarenhet och mognad. Likaså att åka på Stilla dagar eller en Retreat någonstans. Självård, Andlig vägledning och Bikt får oss att växa i vårt kristna och mänskliga liv.

Efter fritid med vackert väder, god grillad mat och en sångtävling vidtog lördagskvällens föredrag över Bibeln, ett bibliotek av böcker. Flera av oss hade erfarenheter av Bibeläventyret från skolans värld och vuxenvärlden. Ett förträffligt redskap att växa in i Gamla och Nya Testamentet. Förutom Bibelns två huvuddelar gick vi in i Bibelbiblioteket och såg på de olika hyllorna där vi fann Historiska böcker, Poetiska böcker och Profetiska böcker. I Nya Testamentet finner vi Evangelierna med Apostlagärningarna, många brev och de Apokalyptiska böckerna Daniel och Uppenbarelseboken som finns i både Gamla och Nya Testamentet. Sammanlagt handlar det om 66 böcker. Räknar man med Gamla Testamentets Apokryfer blir siffran 77. Lördagskvällen avslutades med en aftonbön med mycket lovsång och förbön som ungdomarna på lägret höll i. Mycket fint.

Jag avslutade min undervisningsserie med ett pass som hade rubriken Glädjen i Guds Ord. Trots ett massivt regnande ute så stannade vi inför olika sätt att läsa Bibeln.

- Läsa Bibeln rakt igenom som vilken bok som helst. Ej att rekommendera.
- Läsa hela Bibeln på ett år. Fodrar tid och engagemang.
- Läsa Bibeln övergripande. Stora avsnitt eller bibelböcker. Ett macroperspektiv.
- Läsa Bibeln i mindre avsnitt med bibelläsningsplan, med eller utan kommentar/ utläggning.
- Läsa Bibeln ur ett microperspektiv. Korta verser. Här kan daglig bibelläsning från Taizé vara en hjälp eller från www.bibelsajten.nu
- En del läser bibeln på morgonen, andra på kvällen eller både morgon och kväll. Det handlar om ett dagligt näringsintag.

Mikael Landgren talade om svårigheten att läsa Bibeln. Det är inte alltid lätt att läsa Bibeln. Vi behöver hjälpa varandra i vår bibelläsning och att få en ny kärlek till Guds ord som är både Kristus och det skrivna ordet. Bibelläsningen är svag på många håll därför är det en glädje att Svenska Kyrkans Lekmannaförbund lanserar satsningen ”Alla Tiders Bok”.

För mig var det en glädje att vara med i Hjo. En stad som jag besökte under min barndom. Att få komma till Folkhögskolan och att träffa engagerade lekmän i olika åldrar. Det bådar gott inför framtiden. Fina personliga morgonböner som tog upp Guds trofasthet under svåra prövningar och temat psalmer som förkunnelse. Se Kol 3:16-17. God mat, gemenskap, ungdomarnas bakverk samt en god och välorganiserad ledning höjde mötets kvalité. Sommarmötet avslutades med en Familjemässa på söndag eftermiddag.

Thommy Hallin,
präst
Vedums församling
Skara stift

ALLA TIDERS BOK

Alla tiders bok, så heter det, bibelstudieprojektet som lekmanaförbundet – i enlighet med rikskonventsbeslutet i Jönköping förra året – nu driver i samverkan med Studieförbundet Sensus och Svenska Bibelsällskapet. Bibeln är i många betydelser en alla tiders bok. Den har funnits och varit oförändrat densamma, mångfaldigats och lästs av människor i alla tider, i vart fall om man med det menar 1 700 år. Men Bibeln är alla tiders bok också i en djupare mening. Dess tankar och budskap fångar in all tid. På dess första blad läser vi om hur tiden börjar och allt blir till. Dess sista skrift återger i väldiga metaforer en uppenbarelse av tidens slut. Slutligen: Bibeln talar inte bara till utan också med människor i alla tider. Och samtalet rör de djupa frågor om livet, dess mening och mål som är densamma i varje tid.

Alla tider bok är ett *djuplodande* studieprojekt. Det är förhållandevis omfattande. Tre böcker planeras, av vilka den första, *Vägen väntar*, redan utkommit. Bok nummer två, *Vandra vidare*, och bok nummer tre, *Mot ett mål*, utkommer i början av 2012. Studiernas syfte är fyrfaldigt:

- att göra deltagarna förtrogna med Bibeln som helhet
- att ge deltagarna förmåga till konstruktiv, kritisk läsning av Bibeln
- att ge andlig uppbyggelse för deltagarnas tro och liv
- att ge intresse för fortsatt bibelläsande.

Tre författare har givits uppdraget att skriva materialet. De skriver omväxlande tre-fyra kapitel var i varje bok. De är LarsOlov Eriksson, teologie doktor i Gamla testamentets exegetik och lektor vid Johannelunds teologiska högskola, Christina Rydén, teologie kandidat med många års bibelarbete bland studenter och skolungdom bakom sig samt Anders Sjöberg, teologie licentiat i Nya testamentets exegetik, tidigare missionsföreståndare i EFS, nu frilansförfattare och föreläsare. De kan sitt ämne, och de behandlar det på ett fängslande och lättillgängligt sätt.

Ett tydligt anslag i materialet är strävan efter att se helheten i Bibeln. Men samtidigt leds läsaren in i en fördjupande närkontakt med de olika bibelböckerna. Nya testamentets böcker varvas med Gamla testamentets. I bok ett, *Vägen väntar*, ägnas ett av tio kapitel åt en översikt av Bibeln i yttre mening. Två kapitel sysslar med Första Moseboken. Kapitelrubrikerna är "Urhistorien" respektive "Patriarkhistorien". Därefter ägnas två kapitel åt Matteusevangeliet. Rubrikerna är "Kungen är här" och "Kungen talar". Sedan behandlas Andra Moseboken under kapitelrubriken "Uttåget". Ett kapitel med rubriken "Ökenvandringen" behandlar Tredje, Fjärde och Femte Moseboken. Sedan följer ett kapitel med rubriken "Tjänaren är här". Det behandlar Markusevangeliet. Lukasevangeliet ägnas ett kapitel med rubriken "Frälsaren är här". Det sista kapitlet heter "Det nya landet" och behandlar Josua, Domarboken och Rut.

De följande två böckerna, *Vandra vidare* och *Mot ett mål*, kommer att på samma sätt varva studium av Nya och Gamla testamentet. Tanken är att de tre böckerna tillsammans skall leda fram bland annat till det först nämnda delmålet för projektet, *att göra deltagarna förtrogna med Bibeln som helhet*.

Vad gör vi nu? Jo, Lekmannaförbundet som helhet, alla stiftskonvent och lokala kårer, alla enskilda medlemmar, inriktar sig på att skaffa och studera projektets böcker. Med inriktning på den redan utkomna boken, *Vägen väntar*, kan ledorden vara följande:

- **Varje enskild medlem skaffar boken som en självklar del av den privata bokhyllan – men på bokhyllan hamnar den inte förrän den lästs.**
- **Varje kår ordnar en studiecirkel med boken som studiekälla.**
- **Varje stiftskonvent engagerar sig för att stimulera det hundra procentiga engagemanget.**
- **Tag gärna kontakt med SENSUS på orten. Där känner man till boken.**

Förhoppningen är att vår kyrkas församlingar skall finna studiematerialet värdefullt och att det skall komma till användning även utanför våra egna lokalavdelningar, också i församlingar där ingen lekmanakår eller församlingskår finns. När de tre böckerna föreligger i tryck planeras utsändning av en reklambroschyr till kyrkans alla församlingar. Men nu: Se än en gång på de tre åtgärds punkterna här ovan. Och beställ *Vägen väntar*, varför inte just nu. Det är Svenska Bibelsällskapet som sköter distributionen.

Boken kan beställas på tre sätt:

- **per telefon till Bibelsällskapet: 018-18 63 30**
- **per post till Bibelsällskapet: Svenska Bibelsällskapet, Box 1235, 751 42 Uppsala**
- **med email till Bibelsällskapet: butik@bibeln.se**

Boken/böckerna sänds inom tre dagar med bilagd faktura.

Vägen väntar kostar för ett ex: 90 kronor plus fraktporto. För tio böcker eller fler: 75 kronor per ex plus fraktporto. Billigt, eller hur? För en bok med ett värdefullt innehåll, en bok som dessutom är vacker och tilltalande till sitt yttre.

Carl-Axel Axelsson
Projektledare för projektet *alla tiders bok*

Anckarström

1792 mördades den svenske kungen Gustav III. Fallet med det svenska kungamordet blev en händelse som under större delen av 1900-talet var ett obligatoriskt inslag i den svenska folkskolans historieundervisning. Den allmänna kunskapen om händelsen kom på så sätt att bli ganska stor bland Sveriges folk som redan på skolbänken fått detaljerade skildringar om skotten på operan och dess juridiska följder. Vad som är mindre känt kring händelsen är att den inrymmer även en helt annan händelse som kanske inte i första hand ligger förankrad i historiska begrepp utan mer åt det religiösa. En historia som grundar sig på några brev skrivna 1792 av prästmannen Adolph Roos i Stockholm som en bekräftelse på att en förmörkad själ kan få del av Guds nåd.

«Men Gud, som är rik på barmhärtighet, har älskat oss med så stor kärlek att fast vi var döda genom våra överträdelser har han gjort oss levande tillsammans med Kristus» skriver Paulus i sitt brev till de kristna i Efesos. Ett bibelord som fick en sällsam innebörd i den dramatik som utspelade sig i Stockholm i mars 1792.

På kvällen den 16 mars 1792 avlossades två pistolskott mot den svenske kungen Gustav III under en maskeradbal på Operan i Stockholm. Kungen skadades, dock var skadorna långt ifrån dödande. Om samma personskador inträffat idag skulle den sårade fått lämna sjukhuset efter ett par dagar, men nu blev det inte så. Behandlande läkare misslyckades med att häva de infektioner som följde av sårskadorna med påföljd att kungen avled på Stockholms slott 13 dagar senare.

Redan några minuter efter att skotten fallit var Stockholms polismästare Henric Liljensparre i färd med att söka efter gärningsmannen. Han behövde inte leta särskilt länge. Redan påföljande dag begav han sig iväg till förre kaptenen vid Livregementet Jacob Johan Anckarström för att ställa några frågor kring mordet. Redan under det inledande samtalet erkände Anckarström att det var han som skjutit mot kungen.

Anckarström häktades omgående och vidare utredningar visade snart att Anckarström var långt ifrån ensam i sin gärning. I hans omgivning fanns en sammansvärjning om minst hundra personer, kanske upp mot tvåhundra som sedan en längre tid tillbaka verkat för att med till buds stående medel framkalla ett skifte på den svenska kungatronen.

Många i sammansvärjningen kunde identifieras men få av dem ställdes inför rätta. 14 av dem dömdes så småningom till löjligt låga straff med tanke på brottets art.

Aldrig har ett kungamord med mera mildhet blifvit undersökt och afdömt, skrev friherren och tidningsmannen Gudmund Jöran Adlerbeth som en kommentar till de något märkliga rättegångar som följde på dådet.

För den som åtagit sig att hålla i vapnet fanns dock ingen jordisk nåd att få. För honom kunde endast dödsstraff komma i fråga, och det var han själv medveten om.

Som dödsdömd fånge i Sverige hade man vid den tiden en viss status och man åtnjöt även vissa förmåner. Bland annat hade man rätt att bestämma sin egen dödsdag under förutsättning att den låg på rimligt avstånd från den dag då domen hade fallit.

En annan förmån var att myndigheterna hade skyldighet att tillhandahålla en själasörjare för att förbereda fången inför döden. Vanligtvis tillhandahölls den själasörjare som fången begärde men i det här fallet gjordes ett märkligt undantag då Anckarström nekades att få den han helst ville ha - stockholmsprästen Petrejus. Istället förordnades pastor Adolph Roos och det har spekulerats mycket i vad det beslutet grundade sig på. Roos och Anckarström var ytligt bekanta med varandra sedan tidigare. Möjligen hade underståthållaren Ahlman som utfärdade förordnandet för pastor Roos hoppats på att man genom Roos skulle kunna locka ur Anckarström flera namn ur den skara som ingick i den omtalade sammansvärjningen och där alla ännu inte var kända.

Pastor Roos var även nära bekant med flera av Anckarströms släktingar, bland annat Anckarströms morbror, bibliotekarien och tidningsutgivaren Carl Christopherson Gjörwell.

Efter att Anckarströms dödsdom gått i verkställelse skrev pastor Roos ett par långa brev till Gjörwell där han berättade om vad som förevarit under hans tid som själasörjare för Anckarström.

I brev till Gjörwell berättar pastor Roos att han kände ett visst vemod då han mottog beskedet att han utsetts till Anckarströms själasörjare. Mycket beroende på att han kände till det tragiska människoöde som han nu skulle konfronteras med. Anckarström föddes och växte upp på sin fars egendom Lindö gård i Södermanland. Tillsammans med sina bröder uppföstrades han i stor stränghet som gjorde att hela syskonskaran mer eller mindre levde i skräck för sin far. Som 15-åring skickades han till Uppsala för att studera men blev hemskickad efter ett par år på grund av alltför dåligt läshuvud. Flyttade så småningom till Stockholm där han råkade hamna i samma hus som självaste Bellman på Gamla Kungsholmsbrogatan, beläget på en plats som idag upptas av Stockholms centralstationens bangårdsområde. Bellman och Anckarström blev också bra bekanta med varandra. Varje morgon brukade de ha en liten pratstund medan de tillsammans rökte sina tobakspipor ute på gården innan det var dags att på allvar ägna sig åt dagens aktiviteter.

År 1778 köpte sig Anckarström en tjänst som fänrik vid Livregementet. Genom arv hade han kommit i åtnjutande av en omfattande förmögenhet och utöver den gifte han sig rikt med Gustaviana (Stava) Löwen med vilken han fick fyra barn. Hans ekonomiska ställning och hans adliga tillhörighet gjorde att han ej behövde arbeta för sin försörjning. Istället gav han sig in i mer eller mindre vidlyftiga affärsprojekt. Med kaptens grad lämnade han den militära banan bakom sig för att istället ägna sig åt jordbruk och affärer med jordbruksfastigheter. Han uppvaktade regeringen med begäran om att få köpa Gotska Sandön där han bland annat tänkte starta försök med fruktodlingar men planerna gick i stöpet redan på planeringsstadiet. På grund av klumpigt uppförande råkade han en gång bli oskyldigt utpekad som spion.

Därvid råkade han även yttra några ord om den svenske kungen och den svenska rättvisan, ord som kanske inte var så väl valda och som ledde till att några nya själar kunde räknas in bland Anckarströms fiender. Något som ytterligare spädde på det hat och den bitterhet han kände inför svenska myndigheter och den svenska kungen.

Anckarström hade alltid många projekt på gång men sällan blev det något av dem. Han var illa omtyckt av sina anställda och blev till slut även medveten om att hans hustru bedrog honom med en av de rådgivare han anställt som hjälpredda i sina jordbruksaffärer.

I den situationen kom Anckarström i kontakt med andra som i likhet med honom själv bar på en viss bitterhet över den situation som rådde i landet och som till stor del bar Gustav III:s prägel. De flesta av dessa hade sin sociala hemvist inom den svenska adeln.

Då mordet på Gustav III kom på tal erbjöd sig Anckarström att utföra det som en tjänst till dem som han ännu kunde betrakta som sina vänner. Själv brydde han sig inte om huruvida han skulle åka fast för dådet eller ej. Någon tro på vare sig Gud eller annan överhöghet hade han inte och det jordiska liv som blev honom givet hade aldrig varit till någon större glädje för honom.

Med den kunskapen om Anckarström är det inte svårt att föreställa sig att pastor Roos kände en viss uppgivenhet då han första gången i egenskap av själasörjare trädde in genom dörrarna till häktet vid Smedjegården i Stockholm där Anckarström förvarades. Då de hälsade på varandra kände Anckarström först inte igenom honom. I straffet ingick även att Anckarström vid några tillfällen offentligt skulle pryglas på tre av stadens torg. Då pastor Roos anlände till Smedjegården hade Anckarström just återkommit från en sådan prygling och halvlåg på sin säng svårt medtagen. Då han fick veta att pastor Roos utsetts till hans själasörjare blev han «helt ond» och utbrast:

«Min kropp har jag givit till spillo åt plågor och död, men min själ hör mig själv till och jag vill ej hava annan präst än den jag har förtroende till, och det är Petrejus».

Pastor Roos svarade Anckarström att han borde betänka att Petrejus var en mycket gammal man som dessutom bodde långt borta. Pastor Roos erinrade Anckarström att...*tiden han ägde att leva vidare vore ganska kort och vad det återopandets av sin egen själs ägo beträffade, så vore det en dubbel villfarelse samt frågades: Vem ägde er själ då ni begick det gruvliga mordet och under hela tiden då ni umgicks med planerna på detsamma? Visserligen ingen annan än mörkrets furste. Om Guds ande får väcka och draga er ut ur detta mörker, till liv och till salighet, då äger ni ännu mindre er själ, en själ som utom dess i alla fall tillhör er frälsare vilken lidit och dött för densamma...*

Då pastor Roos lämnade Anckarström efter detta första möte sades inget farväl dem emellan, men då Roos lämnade Smedjegården hade han en bestämd känsla av att han var välkommen tillbaka.

Under de påföljande dagarna ägnade pastor Roos all tid som stod till förfogande för samtal med Anckarström vilket slutligen...*bragt honom till full känsla av sin synd, till fullt begär efter Guds nåd, vilken ock tilldelades honom uti ett det rikaste mått, som han behöll allt sedan och ända fram till bödelsyxan.*

Två dagar innan avrättningen hade stunden kommit för Anckarström att ta ett sista farväl av sin hustru. Hon anlände till häktet och klev ur vagnen ensam eftersom makarnas barn ansågs vara för små för att kunna vara med vid ett sådant tillfälle. En kvart hade anslagits för mötet men pastor Roos som lovat att närvara lyckades efter förhandlingar med häktespersonalen utsträcka tiden till en halvtimme.

Vid mötet tog de båda makarna varandra i famn och Anckarström såg sin hustru djupt i ögonen med orden:

Min Stava! Se upp på mig, min Stava! Och när hon det äntligen gjorde sade han: Känner du igen mig, Stava? Nej, det gör du inte ty sådan har du aldrig sett mig. Ty nu ser du uti mig ett Guds barn...

Resten av tiden ägnades mest åt samtal kring barnens uppfostran varvid Anckarströms hustru lovade att se till att barnen inte skulle behöva bli lidande på grund av det som skett. Inför det slutliga avskedet uppmanade Anckarström sin hustru att bryta förbindelsen med den man som hon sedan flera år tillbaka haft ett förhållande med. Anckarström berättade även för henne att han ville bära en vit halsduk på sin dödsdag och han bad henne att om möjligt skicka honom en sådan. Pastor Roos följde henne ut i vagnen och följde även med henne hem. Till Gjörvell skriver han:

Hon var naturligtvis mycket bestört och nedslagen, men grät inte mycket.

Väl hemma i det Anckarströmska hemmet mötte pastor Roos makarnas fyra barn i åldrarna två - åtta år. Pastor Roos tog dem alla i sin famn, kysste och välsignade dem på deras faders vägnar och for sedan tillbaka till Smedjegården och gav fadern dessa kyssar tillbaka.

Tre dagar innan hustruns besök hade Anckarström fått frågan om han haft några funderingar över när han ville dö. Han hade då svarat:

Ack, uti denna vecka, om det låter sig göra för de därvid nödiga anstalterna och när prästen sade att det hindrade icke sade han åter: Om fredag vill jag dö, under åskådandet av den på en fredag för hans synder korsfäste frälsaren. Det skedde ock.

Klockan nio fredag morgon hämtades Anckarström ur sin cell och placerades på den så kallade «rackarkärnan» för transport ut till avrättningsplatsen vid Skanstull. Seden vid sådana tillfällen var att de människomassor som kantade gatorna skulle avge bu-rop och visslingar för att visa sin avsky för den som nu inför bödeln skulle ställas till svars för sina onda gärningar. Så skedde även denna gång, men i dokumentationen kring händelsen finns även antecknat att man bland dem som kantade gatorna kunde se en och annan som vördnadsfullt och lite diskret lyfte på hatten för Anckarström då han passerade förbi på sitt tragiska ekipage i riktning mot döden.

Väl framme på avrättningsplatsen talade pastor Roos kort med Anckarström över psalmen 141 och citerade bland annat vers sex:

*Din min Jesu vill jag bliva
här i tid och evigt där
ty du är min Jesus kär
När nu döden kväver livet
jag för ingen rädes här
Jesus, du mitt goda är*

Även prästen Petrejus fanns på plats för att bistå sin kollega Roos inför det som skulle ske. Efter de båda bönerna Fader vår och välsignelsen satte pastor Roos en armbindel för ögonen på Anckarström och sa att det mörker han nu såg skulle inom kort förvandlas till det eviga och saliga ljuset varpå Anckarström lade sig till rätta inför bödeln Jonas Bergman. Pastor Roos strök Anckarström över huvudet med orden: Dig är förvarad härlighetens krona»!

På det svarade Anckarström som sina sista ord i livet:

”Pris och ära vare dig, Herre Jesus innerlig»!

Pastor Roos tog några snabba steg tillbaka, bödeln klev fram och inom kort var Jacob Johan Anckarström för evigt skild från jordelivets vedermödor.

Trots att Anckarströms hustru fortsättningsvis fick ett något äventyrligt liv lyckades hon infria löftet hon gett om att makarnas barn inte på något sätt skulle behöva lida för sin fars ogärning. Efter att domen verkställts valde släkten Anckarström att ändra sitt släktnamn till Löwenström.

För att i någon mån återgälda den moraliska skuld man ansåg sig ha till Sverige uppfördes ett sjukhus på släktens egendom norr om Stockholm som med namnet Löwenströmska lasarettet överlämnades som gåva till svenska staten. Sjukhuset finns idag kvar under namnet Löwenströmska sjukhuset.

Även den ursprungliga ätten Anckarström lever vidare om än under andra namn. En av dessa ättlingar är förre moderatpolitikern och landshövdingen i Stockholms län Ulf Adelssohn som är ättling i rakt nedstigande led till makarna Anckarströms dotter Eleonora.

Staffan Berglind
Torsåker

GÖRAN SKYTTE: "SÄG JA TILL JESUS!"

När sommaren visade sig från sin bästa sida i september fylldes Kröngården utanför Vimmerby för att starta upp för hösten. De här upptakterna har till uppgift att samla alla lekman- och församlingsskåror i Vimmerbyregionen inför höststarten.

Och det blev en mangrann samling med drygt 160 lekmän som med stor förväntan tog emot journalisten och författaren Göran Skytte. I den varma lokalen fick Skytte på sitt speciella sätt med skånsk brytning hela Kröngården att ta till sig allt det han berättade.

Den som väntade sig en lugn föreläsning fick uppleva motsatsen när han med stor inlevelse berättade om sin tid på TV, som en av de mest populära programmakare med kommunistisk framtoning i 1968-rörelsen.

Men när det var som mest på topp drabbades han av en kris som gjorde att han med tabletter och sprit var nära att sluta i bråd död. Men det finns en Gud, som ville annorlunda.

Där började en upplevelse som i många fall kan liknas den Saulus upplevde på väg till Damaskus. Det blev en "omvändelse" som helt förändrade den forne kommunisten till en Guds tjänare.

I hans inlevelsefulla berättelse om det han upplever idag är det inte drag av "hurra va' bra" utan en kraftfull predikan med tro och liv som riktmärken. Den som kom till Kröngården den här eftermiddagen för att höra en föreläsning fick istället uppleva ett kärnfullt och gripande vittnesbörd om att Gud kan förändra en människas liv.

Sin yrkeskunskap inom filmens område kommer till stor hjälp när han gång på gång varit i Tanzania och visat vad människor långt från våra civiliserade trakter kan uträta.

I upptakten medverkade även Södra Vi kvartetten med ett antal sånger och flöjtduetter som gav denna eftermiddag en glans av lekmanakänsla och som vid kaffeborden fortsatte i en hög stämning som kommer att sätta sina spår i de småländska lekmanagrupperna.

BERNDT PETERSSON
Förbundssekreterare

FAMILJENYTT

TILL MINNE

EVERT EKMAN

På Norrlands universitets sjukhus, Umeå avled den 11 juli Runviksfödde – men numera skrivne i Enköpning – Ewert Ekman i en ålder av 86 år. Han gick de vanliga skolåren i Rundviks skola, men i 20-årsåldern ville han utbilda sig vidare. Han hade fram till den tiden också hunnit arbeta på ortens masonitfabrik och kände, att kemist ville han bli. Den utbildningen skedde i Stockholm på Tekniska Högskolan och fick sedan arbete på "Asplunds tekniska lab".

Under kommande år bildade han familj och i Enköpning föddes två flickor. Hustrun dog i slutet av 70-talet. Efter en tid kom han på besök i hemorten Rundvik och kom då att möta sin ungdomsbekanta Elsie Lindgren, som då hade blivit ensam efter äktenskapet med Lennart Forsberg och de förlovade sig 1984. Under alla arbetsår, dels i Kina och i andra länder, där "Asplunds tekniska lab." haft sin verksamhet, har de båda kunnat följat åt. Dock – Ewert har besökt 112 länder i sitt arbete och kunnat göra sig förstådd på sju olika språk.

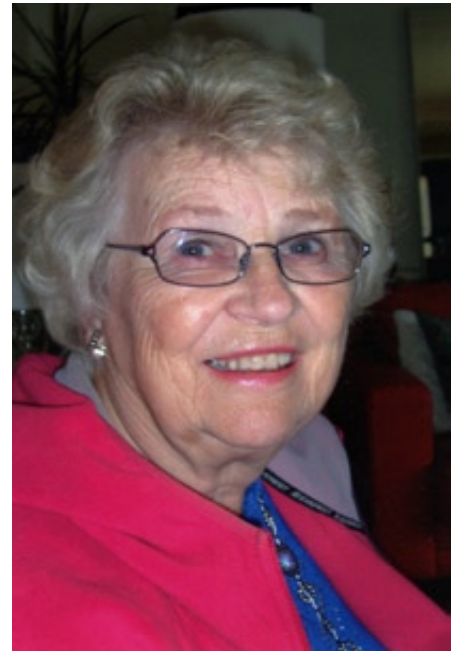
Livskamraten Elsie har haft sitt sommarhus kvar i Rundvik och varje år har de återvänt för att njuta av skärgårdsliv och vänner i olika organisationer i hembygden.

De har båda varit verksamma i Kyrkans lekmanakår och även politiskt haft samma grundvärderingar. Resor har de även hunnit göra den sistlidna vintern och då besök i USA – men det och resan "hem" till Norrland i maj. Sista levnadsveckan hann Ewert besöka olika vänner och Nordmalings kyrka och sommarmöten i Nejden.

En stroke gjorde hans sista levnadsvecka till en avslutning av ett verksamt liv och en fantastisk vänskap i både syd och nord. Begravningen skedde i Vårfrukyrkan i Enköpning, och han gravsattes bredvid sina barns mor i familjegraven. Efter som han alltsedan unga år varit verksam i lung- och hjärtföreningen på orten, så blev också denna organisation mottagare av vänner minnesblommor – men också ett stort antal levande blommor sedan dess till minneshögtiden den 11 augusti i nämnda kyrka. "Hemma i Rundvik" sade alltid Ewert, trots alla årens resande och han startade en gång den s.k. Rundviksdagen, som alltid inleder hemvandarveckan i Nordmaling. Denna tidpunkt har Elsie och Ewert också haft för vana att hålla helgmålsbönen i Nordmalings kyrka. En stor vänskrets saknar Ewert och även S-gruppen i Rundvik-Nordmaling.

Kyrkans olika arbetsgrupper hemma i Enköpning vintersäsongen och Nordmaling under sommaren, har kunnat räkna Elsie och Ewert som glada medhjälpare och i många år hann de också ordna sommarmöten hemma på Elsies sommarhus. En god vän och "mångas vän" har flyttat hem till Herren och saknas av församlingskåren och vänskrets i både Nordmaling och enköpingsdistriktet.

Margareta Johagen
Nordmaling

KARIN RASK

En eldsjäl i Svenska Kyrkan sjuksköterskan och diakonissan Karin Rask 75 år, Lomma har efter en kort tids sjukdom avlidit den 7 april 2011.

Karins uppväxt var minst sagt speciell eftersom Karin var missionärsbarn. Som 2-åring kom hon med föräldrarna till Indien. Redan som 6-åring placerades Karin i internatskola i södra Indien – långt från föräldrarna och som 12-åring kom hon till sin faster och farbror i Växjö för att gå i flickskolan. Så småningom vidtog studier till sjuksköterska vid Södra Sveriges Sjuksköterskeskola i Lund.

I mogen ålder utbildade hon sig till diakonissa på Bräcke Diakonigård i Göteborg. Karin var som klippt och skuren till att vara både sjuksköterska och diakonissa. Församlingen i Södra Sandby fick uppleva en varmt kristen diakonissa med många strängar på sin yra

Karin hade många gåvor som hon väl förvaltade. Utöver yrkesrollen samt att vara maka och mamma, var hon under 15 år den drivande kraften i uppbyggnaden av barn- och ungdomsverksamheten i Lomma församling.

FAMILJENYTT

TILL MINNE

Väldigt många Lommafamiljer har Karin att tacka för att deras barn fick en god inblick i vad kristen tro är! Karins entusiasm, klokhet, glädje, kreativitet, musikalitet och lyhördhet gjorde att verksamheten växte kraftigt.

Under många år var hon också, med maken Jan, den drivande kraften i Lomma församlingskår. Där lade de tillsammans, troget och med starkt engagemang, ner mycket arbete som fick kåren att blomstra.

Vi kommer att minnas Karin som ett sprudlande energiknippe med många idéer. Hon bars av sin djupa kristna tro och förmedlade en öppen glad trosvissitet. I tacksamhet över allt Karin gav lyser vi frid över hennes minne.

Nu vilar hon ut på de gröna ängarna hos vår Herre. Vi unnar henne vilan hemma hos Gud

Ragnhild Thorsén

Skymningsljus och löv i vinden,
kylan möter heta kinden.
Höga bågar välver,
jaget i grunden skälver,
framme vid sista grinden.

Snar är färden i tiden,
dagen hastigt förliden.
Rummet rymmer nyck och vana,
komprimerad levnadsbana,
växlingen oron - friden.

Han som bevarat min ingång,
O, att Han bevarar min utgång.
Egen kraft ej räcker,
lägret frågar väcker,
om livsväg och evighet lång.

Johan Marklund,
Skelefteå.

GUNNEL STRANDMAN

Här är berättelsen om Gunnels liv och död. Tolka min berättelse som ett vittnesbörd som jag lämnar, inte för min egen skull eller för prestationens skull, utan för mina medmänniskor.

Min berättelse bygger på det griftetal Karl Axel Lundqvist höll vid Gunnels bår.

Hon avled den 4 juli efter 12 månaders kamp mot leukemin.

Vid begravningsgudstjänsten den 22 juli i Landskyrkan talade Karl Axel över Psaltaren 103:15,16; hans andeburna ord har ett budskap till oss alla.

En människas dagar är som gräset, hon blomstrar som ett blomster på marken. När vinden går över det, då är det inte mer; och dess plats vet inte mer av det. Men Herrens nåd varar från evighet till evighet över dem som fruktar honom.

Ett blomster på marken

En vackrare bild av ett människoliv är det svårt att tänka sig, bilden av en blomma. Hon liknas vid "ett blomster på marken". Vi finns till i Guds underbara skapelse, precis som blomman gör. Och vi finns till i kraft av Guds mäktiga skaparord och med **en uppgift i hans värld**. "Den gång du viskade ditt bliv, du ville mening i mitt liv."

Gud, vår skapare, står i livets centrum, såväl för blomman som för oss själva. *Av honom, genom honom och till honom är allting.* Och det vackra uttrycket att **"blomstra"** är likaledes en gåva vår Skapare har lagt ner i våra väsen och **vill ska stå till hans tjänst**. På så sätt blir vi **Guds medarbetare i Skapelsen**. Vi blomstrar.

Talaren vidrörde Gunnels **blomstrings-tider i livet**. Hennes äktenskap med Rolf som hade inletts i Landskyrkan många år tidigare, hennes uppgift som mor, svärmor och mormor. Hennes roll som lärare under 40 år med omtanke, empati och medkänsla, som är så viktig människor emellan. Hon blomstrade i sin omgivning som naturälskare, som granne, vän och kamrat och genom engagemang för den kristna verksamheten i Ragvaldsträsk's Missionsförening och Bönhusförening, in i det sista, och under många år som sekreterare i Landsförsamlingens Församlingskår.

Ja, det är stort att få trampa denna jord och att **"få känna fläkten av den väldige Skaparen"**. (Göran Lundström). Men hur vackert och skönt blomstret är vet vi att dess tid är kort. Det är både skönt och skört på en och samma gång. Bibeln räknar inte människolivet i sekler, decennier och år utan i dagar. Platsen som var fylld av liv, står plötsligt tom, utom minnena, som är kvar.

Men ensamheten behöver inte innebära att vara glömd och övergiven – av Gud. Vi hörde orden om Herrens nåd som varar från evighet till evighet över dem som fruktar honom. **"Evigheten"** ställs mot människans **"dagar"**. Och i den välkända herdepsalmen har vi bekräftelse på att han inte överger oss. **Om jag än vandrar i dödsskuggans dal, fruktar jag intet ont, ty, du är med mig, din käpp och stav de tröstar mig.** "Amen."

Vännen och prosten
Karl Axel Lundqvist
Gunnels make Rolf V Strandman

FAMILJENYTT

TILL MINNE

Erik Adin, Huskvarna, avled den 23 juli i sin bostad vid närmare 92 års ålder. Född i Blekinge på grund av familjens flyttning söderut – det var då dåligt med arbetstillfällen i Huskvarna åren efter andra världskriget – men efter ett par år gick flyttlasset norrut igen. 1942 mötte han Anna-Greta för första gången och två år senare gifte de sig på Erics 25-årsdag. De fick alltså vandra i 67 år tillsammans. Hans yrkeskunnande – och det faktum att han var brottare i sin ungdom gjorde att Erics handslag var bland det mäktigaste man kan tänka sig! Jag var nära att hoppa högt första gången jag hälsade på honom. Almanackan visade då 1992.

När min hustru Kerstin och jag flyttade till Huskvarna det året, satt Eric i kyrkorådet, var kyrkvård och kyrkobroder. Det var lätt att bli vän med Eric. Han var öppen och hjälpsam och såg inga hinder när något skulle startas, genomföras eller ändras. Som kyrkvård var han ett föredöme, hans respekt inför det heliga i tjänsten djupt rotad i personligheten och det syntes lång väg hur han gladades över uppgifterna. Vissa andakter utfördes då av lekmän i Huskvarna kyrka och när Eric tillfrågades var han alltid beredd. Detta gällde inte bara själva kyrkorummet. Det har berättats för mig att om det vid ett och annat tillfälle hände att en präst/pastor inte kom till annonserad andakt på servicehuset Union, då tog Eric kommandot och genomförde andakten själv! Han smet sannerligen inte undan. Hos honom var troheten och trofastheten fast förankrad. I den stora grupp församlingsbor som har känt Eric har omdömena om honom varit synnerligen positiva och uttryck som "rese" och "pelare" har återkommit frekvent. Själv skulle jag gärna använda omdömen som "kompis" eller "vän" för det är så jag uppfattar honom.

Ett exempel är talande: På 60-talet står nu den "Adinska" sommarvillan där, brukad sedan decennier. "High one" kallas den i familjen. Det här är typiskt för Eric.

Det andra betraktar som skräp såg Eric som synnerligen användbart! Hans människosyn är densamma. De som många ser ner på i sin omgivning och betraktar med överseende kallar Eric för vänner och medmänniskor.

I samband med jordfästningen av Eric sa en person: "jag tror inte att jag har hört någon säga ett enda ont ord om Eric Adin." Hur många av oss kan tänkas få ett sådant vitsord efter sig?

Vid sidan av den normala kyrkvårdstjänsten har Eric åtagit sig att utforma förbättringar eller förnyelser i kyrkorummet, ja inte bara där utan även i församlingsgården och i Kyrkbackens förskola. Han har gjort åtskilliga avtryck som kommer att stå sig länge, länge än!

Eric har också under lång tid tillhört kyrkobrodererna och sedan den beteckningen blev förändrad: kyrkans lekmannaförbund. Att han tog det engagemanget på allvar kan vi se av att han gick in i kyrkobrodererna i en angränsande församling eftersom den rörelsen var nedlagd i Huskvarna när Eric intresse vaknade.

Jag tror att han med det steget ville lära sig mer om det inre andliga livet genom studier och samtal, som där erbjuds. Att man där också såg honom som en resurs kan vi av det faktum att han satt i Stiftsrådet under åtskilliga år. Det rikskonvent som ordnas vartannat år av lekmannaförbundet hade en hängiven deltagare i Eric. Enbart sjukdom kunde hålla honom hemma under de dagarna och när han var hemma igen var inget honom kärare än att få berätta om vad han hade upplevt. Det riktigt lyste om honom när han fick referera. Den 22 juli på eftermiddagen ringde dottern Annika. Jag förstod att nu var det allvar och släppte vad jag hade i händerna och gav mig iväg. Den stunden hos familjen Adin på Union blev för mig en himmelsk förgård och jag är mycket tacksam till Annika för att hon tog den kontakt och som öppnade för en upplevelse som jag kan bära med mig återstoden av mitt liv!

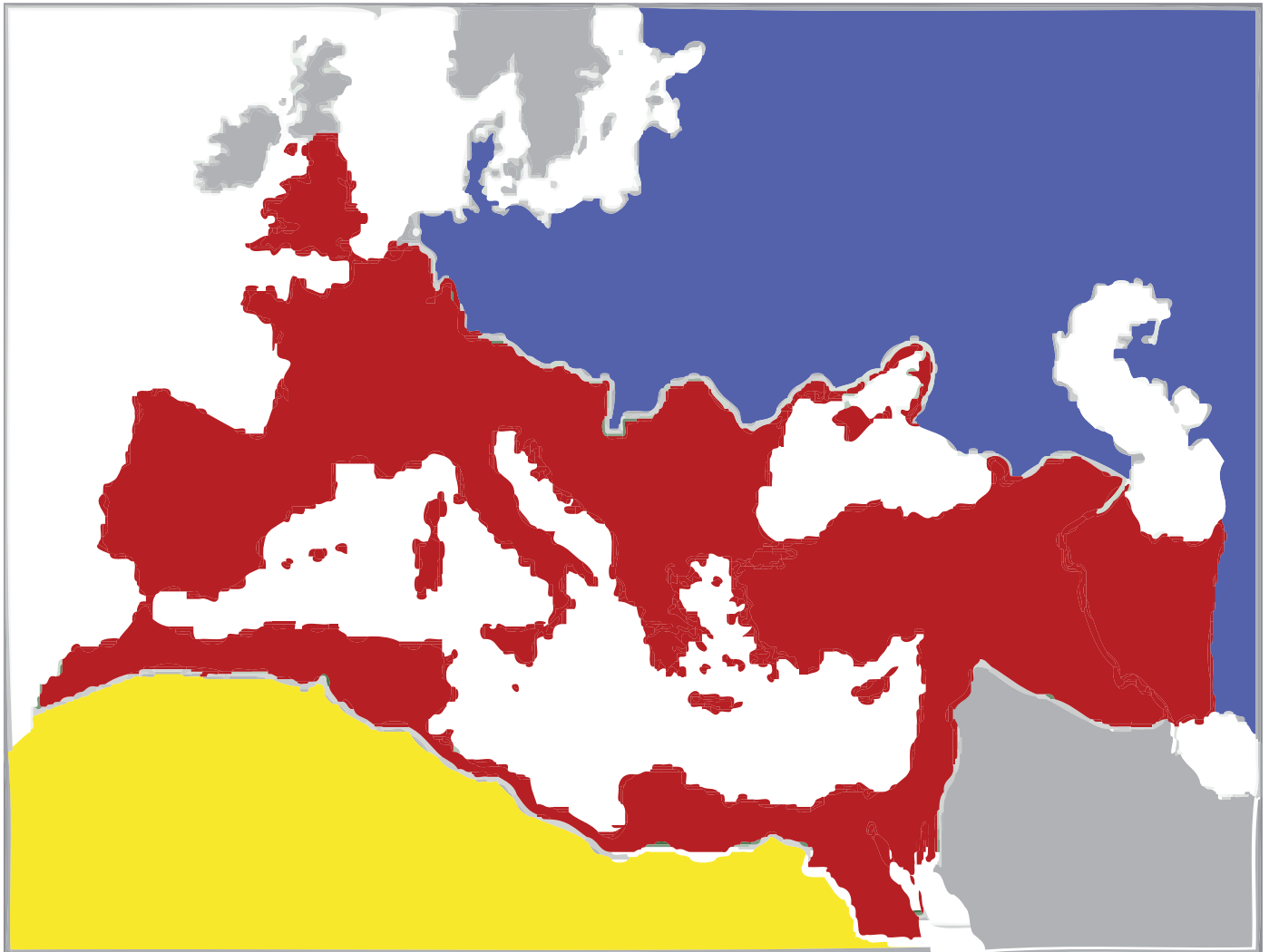
Göran Kedvall

Jönköping

Präst i Huskvarna på 90-talet

FAMILJENYTT

KNALL

BEFÄLHAVAREN GAV SITT LIV FÖR SIN TRO

OCH MED HONOM HELA LEGIONEN PÅ 6600 MAN

Tidigt på 200-talet började Romarriket att få problem. Dels började germanfolken i norr att angripa riket allt häftigare och i öster hade partherriket störtats och i stället hade sassaniderna tagit makten i nuvarande Iran och Afghanistan. Sassaniderna visade sig vara mycket svårare motståndare än partherna och stora delar av 200-talet hade man stora problem att försvara östgränsen. På flera håll förekom också våldsamma uppror mot kejsarmakten, bland annat i Syrien, som krävde stora truppsatser för att slå ned.

De ökade hoten utifrån ledde till att militären fick allt större betydelse. Åren 235-284 styrdes Romarriket av en rad generaler, de s.k. soldatkejsarna. Nu var även

den lugna tiden med få inbördeskrig och statskupper förbi. De flesta soldatkejsare mördades och satt ofta bara några år på tronen. Periodvis delades också riket upp mellan flera olika kejsare.

Ibland fanns det till och med flera självutnämnda kejsare, vilket fick inbördeskrig som följd.

De allt högre utgifterna för militären bidrog också starkt till att skapa en djup ekonomisk kris. Staten hade stora problem att få in de skatteintäkter som var nödvändiga för att betala alla utgifter för statskassan. Den romerska staten drabbades av en kraftigt stigande inflation och till slut bröt myntsystemet samman och man övergick i stor utsträckning till att betala med naturaprodukter.

Romarriket var illa ute under stora delar av 200-talet. Att riket ändå inte kollapsade på grund av alla yttre hot och inre stridigheter, visar att det var en i grund och botten oerhört stark statsbildning.

Mot slutet av 200-talet var krisen övervunnen, men det romerska rike som framträdde ur krisen var på många sätt annorlunda än det tidiga kejsardömet. Den regeringsform med fyra kejsare som Diocletianus införde 293 och som satte punkt för den romerska krisen under 200-talet brukar kallas Tetrarkin. Tetrarkin varade fram till 312

Då sträckte sig det romerska riket till i stort set hela europa med England i norr, Portugal i väster, nordafrika i söder och Turkiet i väster

Mellan Geneve och Rom ligger den lilla staden Saint-Maurice-en-Valais, som fått sitt namn efter denna historiska händelse och som i romarrikets dagar hette Agaunum. Staden förknippas med en av de tidiga helgonlegenderna om kristna martyrer.

År 247 hade legionens befälhavare Mauritius, av kejsar Maximianus beordrats att lämna Egypten. Mauritius en romersk soldat som en gång skulle bli helgonförklarad. Den helige Mauritius skulle bli den förste riddaren, en afrikan vars handlingar skulle ge upphov till riddaridealen. Mauritius helig riddare, martyr, befälhavare för den kristna Thebanska legionen på 6 666 man (fr Thebe i Egypten)

I övre Egypten hade det bildats en romersk legion och som var känd som den thebanska legionen. Mauritius sägs ha varit härförare för denna romerska rikets första kristna legion.

Mauritius legion var stationerad i norra Egypten och under den tiden fick han en ordern var att han skulle leda sina män till Gallien, våra dagars Frankrike. En sträcka på fyra - fem hundra mil, vilket i sig var ett imponerande företag. Att göra det med mer än 6600 soldater både till fots och till häst med utrustning och förnödenheter, ter sig idag som ett ogörligt uppdrag. Mauritius uppdrag var att ansluta till de redan befintliga legionerna och slå ner ett våldsamt barbariskt uppror.

Väl framme i Gallien upptäckte han att fienden redan hade lidit svåra förluster och upprorsmännen var i det närmaste besegrade. När han stod där bland de döda gjorde han en ohygglig upptäckt. Deras ``barbariska fiender`` var inga hedningar utan kristna män som de själva, män som nyligen hade låtit sig omvändas till den kristna tron.

Mauritius och hans män blev alltmer tveksamma till sitt uppdrag och till rättvisan i deras sak. Efter revolten när han återvände till det romerska lägret med sina 6600 män fann han kejsar Maximianus på plats.

Där utfärdade Maximianus en order att hela armén skulle närvara vid en offerceremoni, som bland annat innehöll kristna människoooffer till de segerrika romerska gudarna. Den thebanska legionen var den enda som vägrade komma och tog istället sitt kvarter vid Agaunum. Maximianus blev rasande inför denna ordervägran. Kejsaren som själv var hedning beordrade de församlade legionerna att tillbe honom som en levande gud. När Mauritius fick höra om detta svarade Mauritius med att avge ett heligt löfte, ``Vi har tjänat dig troget och gjort allt som du har befallt men vi kommer inte att döda kristna och vi kan inte tillbe en avgud``. Hans ord skulle komma att bli idealet för den sanne riddaren, den kodex som alla riddare skulle komma att följa. Ett kodex som än i dag står för det som är ``ridderligt``. Därför blir den helige Mauritius skyddshelgon för allt ridderligt.

Kejsar Maximianus lät sig emellertid inte bevakas utan gav order om att Mauritius skulle avrättas genom halshuggning. Han beordrade även en ``decimering`` vilket innebar att var tionde soldat i den 6600 man starka legionen skulle avrättas tillsammans med legionens befälhavare Mauritius.

Decimeringen utfördes, men thebanerna vägrade lyda. Maximianus lät då genomföra ännu en decimering. När Mauritius och hans män fortfarande vägrade, beordrade Maximianus att samtliga återstående i legionen skulle dödas. Legionärerna bjöd inget motstånd, utan gick döden till mötes med övertygelsen att de skulle bli martyrer. Alla dräptes, även Mauritius och hans officerare. De som inte befann sig vid Agaunum jagades och dödades, tills ingen theban var kvar i livet.

Befälhavaren Mauritius skulle bli den förste riddaren vars handlingar skulle ge upphov till riddaridealen. Han är riddaren framför alla andra och hans ord inför kejsar Maximianus kom att bli riddarhederns hörnsten.

Händelsen skall ha inträffat vid Saint Maurice, och som genom detta fått sitt namn, i nuvarande Schweiz.

Mauritius förste levnadstecknare, biskop **Eucherius av Lyon**, berättar om hur Mauritius följdes i döden av samtliga sina 6600 män. De valde martyrdöden hellre än att tillbe en avgud. Flera århundraden senare, ja än idag tillbes Mauritius som skyddshelgon för riddare och korsfarare.

Vad ska man säga om en ökning av gudstjänstbesökarna med 87,5 procent. Det är nog bara en dröm för de flesta församlingar. Inte dess då mindre har det hänt.

När blir något en tradition? Hur många gånger bör man upprepa något för att det ska bli ett naturligt återkommande inslag. Något som är en höjdpunkt och som man går och längtar till.

Jag har bestämt att jag ska känna så efter att vi för andra året i rad har haft gudstjänst på fjället i det nyrestaureerade kapellet. Utsmyckningen är enkel. Stolar och möbler är ett hopplock från här och där och det se inte mycket ut för världen och inte dess då mindre är det ett Guds hus. Det är högtid under gudstjänsten och platsen är himmelsk. Guds närvaro går inte att ta fel på.

Förra året höll vi gudstjänst på Förklaringsdagen. Kristi förklarings dag är dagen då Jesus förklaras inför lärjungarnas ögon. Högt på ett berg, där Jesus möter Moses och Elia, avslöjas det som lärjungarna kanske hade börjat ana:

Jesus är inte bara människa utan också Gud. Stället där detta sker har kommit att få namnet Förklaringsberget. Jesus gudomliga natur förklaras, och därmed är Jesus förhålligad, som är helgens rubrik. Det var en passande dag att mötas uppe på fjället. Bibeltexterna sanktionerades av naturen. Andlighet och frid..

I år var det den 14 augusti och i motsatts till fjolårets gudstjänst så kändes det fortfarande som sommar. Förra året möttes vi av regn och blåst men i år var allt bättre. En mild vind som grep tag i oss och några blå luckor i molntäcket. En 87,5 procentig ökning kan låta som om det var en folkvandring dit upp men så var det inte.

Skillnaden i antal hade ökat från åtta till femton. Kyrkoherde Elisabet Björklund predikade över dagens texter och Lars-Håkan Eriksson lockade fram ljuvliga folktoner på sin fiol.

Dagens text handlar om andlig klarsyn. Jesus undervisar om vikten av andlig kralsynthet. I texterna uppmanas vi att genomskåda det som är falskt men som presenteras i sanningens namn men också att höra och se Guds vilja och att kunna se att Gud är med i alla händelser i livet. Det är uppmaning till oss alla att öva sig i att räkna med Gud i allt! Det är en början och en övning i den andliga klarsynen.

Hur vi kan finna olika vägar som leder oss att välja livets väg. Vi måste våga stå för det goda i våra liv så ska vi stå starka och låta vårt beslut att leva som kristna få följer.

Ska man börja planera för nästa års fjällgudstjänst och har en sådan ökning att vänta då kommer det att bli trångt i det lilla kapellet. Det är skönt att ett sådant ”problem” inte skapar oro utan snarare stora förväntningar.

Vi skulle kunna räkna till 28 gudstjänstbesökare. Jag kan bara fantisera över hur det skulle kännas att vara så många som stämmer in i ”Morgon mellan fjällen”.

Gudstjänstbesökarna hade uppmanats att ta med kaffekorg och den njöt vi av under en trevlig stund. Bristen på stolar i kapellet var uppenbar och som min pappa brukade säga. ”Herren förser, han ger mer och mer.”

Två av deltagarna, Ulla och Sune Blom från Arbrå erbjöd sig att skänka samtliga stolar som vi behövde. Gud är god! När man lägger allt i Guds händer så ordnar sig allt tildet bästa. Jag hoppas att vår tacksamhet värmer ända ner till Arbrå.

Text o foto:
BLM

I Sollefteå kom sommaren tidigt i år. Den 24 april var den redan där. Det var en riktig sommardag fast det enligt almanackan bara var tidig vår i Norrland. Vi hade samlat ett trettio-tal i Sollefteå kyrka. För att dela gemenskapen och att låta oss inspireras.

Som det brukar var frukost och välkomstkaffe uppdukat och eftersom vi anlände så smakade det gott efter långa bilturer. I Norrland har vi ju blivit vana vid långa sträckor och att vi åker bortåt 30 mil för ett konvent är inte ovanligt. Är konventet förlagt till de norra delarna av stiftet så blir det ca 35 mil för jämtarna och vise versa när vi förlägger det i Jämtland. Ibland kan verka strävsamt att gå upp klockan fem på morgonen men belöningen är stor. Det är verkligen värt besväret att ett par gånger per år få mötas och vara tillsammans.

Efter frukosten var det gudstjänst med mäsas i Sollefteå kyrka. Mässan leddes av komminister Elisabeth Norén. När vi så fått andlig föda så var det dags för middag och då åkte vi till det nedlagda militärområdet där sollefteåborna har varit uppfinningsrika och tagit vara på fastigheterna och lokalerna.

Bland annat har man öppnat en helt fantastisk restaurang med god mat tillredd på de bästa råvaror och med en personal som vet hur man tar emot sina gäster. Jag kan varmt rekommendera Restaurang Nipan i Sollefteå.

Efter lunch övergick dagen i samkväm med föredrag av stiftspedagogen Maria Wåhlsten som talade om "Frivillighet i Svenska Kyrkan".

Valberedningen ordförande Birgitta Öhr, en resurs betydande resurs både för Lekmannaförbundet i Härnösands stift som för Frösö församling där hon har haft sitt andliga hem. I konkurrens med familjen fick vi känna oss besegrade.

Birgitta har flyttat närmare sin barn och vilket är mycket förståeligt. Inte dess då mindre känns det som en stor förlust för oss. Birgitta avtackades av Vår ordförande Fritz Pettersson.

Innan vi reste åter till våra respektive hemorter hölls styrelsemöte och dagen avslutades med kaffe och smörgåsar.

Text Fritz Pettersson
Foto Juhani Ahonen

ANDRUM

Det är en tidig vårkväll på Svenska kyrkan i Paris. Vi har samlats i församlingssalen och lyssnar till ett föredrag i konstens tecken. Camilla sjunger

Piaf, och Kerstin berättar om Monet som ville måla som fåglarna sjunger.

Mina tankar går till Karin Boye som uttryckt sin längtan att måla en träsked så man anar Gud, i dikten, En måla-rens önskan.

Plötsligt fylls filmduken av ett stilleben och Kerstin manar oss att bli minuten.

Den vilsamma tystnaden som uppstår fyller rummet. Det är som om vi stannar upp en stund. Upplevelsen av att vara här och nu, sjunker sakta in i mitt medvetande och fyller mig.

Bli minuten... jag smakar på ordet.

När jag nu formulerar några tankar till LEKMAN i KYRKAN påminner jag mig denna upplevelse av trygghet och helhet. Hösten nalkas och en ny och intensiv arbetsperiod står för dörren men i tanken är jag tillbaka till vårkvällen i församlingen och känslan jag hade i våras. Jag stannar upp en stund och tänker på Kerstins ord: Att bli minuten.

Hon vet inte att jag bär på en hemlighet: Jag samlar nämligen på minuter. Lyckostunder som kommer när man minst anar det och som öppnar porten till det andliga och himmelska. En stilla susning i en trädkrona, en våg som rullar in mot strand, ett skratt, en doft, ett leende eller vänligt ord, en bibelvers. Jag stoppar det i livets ryggsäck och tar fram det vid behov och tänker att alla dessa fina minnen och minuter rustar mig för morgondagen, vad den än bär med sig. En av dessa "minuter" är från förra årets semester i Rom:

Äntligen, sommar och semester! Jag och familjen är tillsammans. Vi vandrar längs via Appia för att finna katakomberna där de första kristna träffades för att fira gudstjänster och för att gömma sig undan statsmakterna.

Vägen är smal och efter en stund inser vi att det är en farlig väg vi valt. Det är höga murar på båda sidor. Avsaknaden av trottoarer och bilarnas framfart gör att vi försöker vända

om, men trafiken ökar och vi beslutar oss för att, med livet som insats, gå ytterligare några hundra meter framåt där en liten nisch i muren kan anas.

Väl framme måste vi korska vägen och då upptäcker vi att vi har nått vårt mål: St Calixus katakomb. (på hemvägen ser vi att det finns en helt annan väg som inte är trafikerad.)

I biljettkön inser vi att den sista guidade turen snart skall gå av stapeln och med andan i halsen skyndar vi oss till gruppen med en engelsktalande guide för att följa med.

Vi går ner under jord, in i de trånga gångarna och tittar in i ena gravkammaren efter den andra. Guiden berättar att det ligger ca 100 000 människor begravda här och förmodligen finns det ännu fler gravar. De verkar sträcka sig "hur långt som helst" eftersom utgrävningarna fortsätter hela tiden.

Det är mörkt och kyligt och när vi vid ett tillfälle stannar till för att lyssna på guiden sveper en kylig vind förbi.

Min blick möter vår dotters och båda anar vi en känsla av obehag hos varandra. När gruppen fortsätter går vi lite tätare för att inte hamna på efterkälken...

Jag funderar över hur det var när de första kristna tvingades gömma sig fira sina gudstjänster i detta mörker, omslutna av död.

Vi fortsätter vandringen och efter en stund stannar vi till igen. Från marken ovan ser vi hur det faller in en ljusstrimma som landar på ett bord av sten. Guiden berättar att det är ett altare.

Här dog en av de första kristna martyrer-na, påven Sixtus. Det var den 6 augusti 258. Han greps här på denna plats när man firade gudstjänst av kejsar Valerius soldater. Tillsammans med fyra diakoner avrättades han på samma dag och samma plats.

Ljuskäglan faller på altaret och jag anar hur man har dukat upp till måltid- brödet och vinet, Kristi kropp och blod. Plötsligt får jag ännu en aning om det mysterium som platsen och nattvarden är. Jag håller andan och anar det heliga.

Det är en doft av det himmelska, en aning att allt hör ihop som andas närhet. Tid och rum löses upp och jag vet att vi bärs av samma löfte då, som här och nu. Jesu löfte till lärjungarna och till oss är i alla tider: Jag är med er alla dagar och jag får vila och kraft i minuten.

Elna Wahlgren Lundqvist
Kyrkoherde/Prost
Svenska Kyrkan i Paris